

Yapım İşleri İhalelerinde İş Deneyim Belgelerinin Değerlendirilmesi

Deniz BAYRAKTAR, Emre Artun BAYRAKTAR

Antalya Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Antalya

Özet: Kamu kaynaklarını kullanarak gerçekleştirilen kamu ihaleleri, 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu ve alt mevzuatı çerçevesinde düzenlenmektedir. Kamu İhale Kanunu ile yapım işlerinin hem zamanında hem de fen ve sanat kurallarına uygun olarak tamamlanması amaçlanmıştır. Bu kapsamda, yapım işlerinin yüklenicilerini belirlemek amacıyla mali ve ekonomik kriterlere ek olarak mesleki ve teknik yeterlilik kuralları öngörülmüştür. Mesleki ve teknik yeterliliğin belirlenmesi amacıyla isteklilerden talep edilen belgelerin başında “iş deneyim belgeleri” gelmektedir. Bu çalışmada, mevzuat kapsamında iş deneyim belgelerinin düzenleme ve değerlendirme esasları derlenmiş olup, konu ile ilgili işlemlerin kolaylaştırılması amacıyla bazı öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İş Deneyim Belgesi, Kamu İhale Kanunu, Yapım İşleri

Evaluation Of Work Experience Certificates In Construction Works Procurements

Abstract: Public procurements, using public resources, are regulated under the Public Procurement Law and subordinate legislation. With Public Procurement Law, construction works are intended to be completed both on time and in accordance with the rules of science and art. In this context, the rules of professional and technical qualifications, in addition to financial and economic criteria, determine the contractor of the works envisaged. At the beginning of the requested documents to determine the professional and technical competence of the willing "work experience certificates" it is one. In this study, arrangement and evaluation principles of work experience certificates have been compiled under the legislation, some proposals have been made on the subject in order to facilitate the process.

Keywords: Work Experience Certificate, Public Procurement Law, Construction Works

1. GİRİŞ

Ülkemizde kamu kaynaklarını kullanan kurum ve kuruluşların düzenledikleri ihaleler, Kamu İhale Kanunu ve alt mevzuatı kapsamında gerçekleştirilmektedir. Kanun çerçevesinde, ihale edilecek işlerin uygun şartlarla ve zamanında tamamlanması ve ülke kaynaklarının verimli kullanılması amaçlanmıştır (Anonim, 2002). Bu amaçla, kamunun hizmet adına yapılması gereken bina ve tesis yapım işleri de kanun kapsamında değerlendirilmektedir. Birçok imalat girdisinden oluşan yapım işlerinin hem kullanılabilirlik hem de kalite anlayışı ile birlikte icra edilmeleri halinde, kanunda

belirtilen, kaynakların verimli kullanılması hükmü sağlanabilecektir.

Yapım işleri ihalelerinde, ihale edilen işin imalat kalitesinin sağlanabilmesi amacıyla ihalelere katılım için Kanunun 10'uncu maddesinde yeterlik kuralları tanımlanmıştır. Bu kurallar, ekonomik ve mali yeterlik ile mesleki ve teknik yeterliği belirleyen muhtelif belgelerden ibarettir. İhalelere istekli sıfatı ile katılan müteahhitlerin mesleki ve teknik yeterliliğini belirleyen belgeler; iş deneyim belgeleri, ilgili odaya katılı olduğunu ve faaliyette bulunduğunu gösterir belgeleri,

üretim veya imalat kapasitesini gösterir belgeleri, isteklinin organizasyon yapısında yeterli sayıda teknik personel olduğunu gösterir belgeleri, yapım işini yerine getirebilmesi için gereken tesis, makine ve diğer ekipmanlara ilişkin belgeleri ihtiva etmektedir (Anonim, 2002).

Bu çalışmada, kamu ihale mevzuatı kapsamında yapım işleri ihalelerinde isteklilerin sunmak zorunda oldukları iş deneyim belgeleri hakkında bilgiler mevzuat kapsamında derlenmiş olup, konu ile ilgili işlemlerin kolaylaştırılması amacıyla bazı öneriler sunulmuştur.

2. İŞ DENEYİM BELGESİ TANIMI VE MEVZUAT HÜKÜMLERİ

2.1 İş Deneyim Belgesi Tanımı

İş deneyim belgesi, Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "tanımlar" başlığı altında 3'üncü maddede "*adayın veya isteklinin ihale konusu iş veya benzer işlerdeki deneyimini gösteren; iş bitirme belgesi, iş durum belgesi, iş denetleme belgesi ve iş yönetme belgesi*" olarak tanımlanmaktadır (Anonim, 2009). Tanımdan da anlaşılacağı üzere, iş deneyim belgeleri dört ana başlık altında ifade edilmektedir: iş bitirme belgesi, iş durum belgesi, iş yönetme belgesi ve iş denetleme belgesi. Ayrıca mühendis veya mimarlar, mezuniyet belgelerini de iş deneyim belgesi olarak sunabilirler.

İş bitirme belgeleri, işin yüklenicisi adına düzenlenebildiği gibi işin alt yüklenicisi adına da düzenlenebilir. İş yönetme ve denetleme belgeleri ise söz konusu yapım işinin icrası esnasında işin denetleme (yapı denetim görevlisi, şefi veya amiri vb.) veya yönetme (proje müdürü, şube müdürü vb.) aşamalarında bulunmuş mühendis ve mimarlar adına oluşturulmaktadır.

2.2 Mevzuat Bilgisi ve Tarihçesi

Ülkemizde cumhuriyetin ilanını takiben kamu alımları alanına yönelik ilk düzenleme 1925

yılında "661 sayılı Müzayede, Münakasa ve İhale Kanunu" ile yapılmıştır. Akabinde, devlet alımlarını daha modern esaslara bağlayan "2490 sayılı Artırma Eksiltme ve İhale Kanunu" 1934 yılında uygulamaya konulmuş, bu kanunun da zaman içerisinde yetersiz kalması üzerine 1984 yılında 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu yürürlüğe girmiştir. Bu kanun yaklaşık 20 yıl kadar uygulanmış olup, sistemdeki temel eksiklikleri gidermek amacıyla 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu 2002 yılında kabul edilerek 01.01.2003 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir (Gül, 2010).

Günümüzde, isteklilerin ihalelerde mesleki ve teknik yeterliliklerini göstermek amacıyla sunmaları gereken iş deneyim belgeleri hakkındaki hükümler;

- 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu,
- Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği,
- Kamu İhale Genel Tebliği
- Yapım İşlerinde Benzer İş Grupları Tebliği'nde belirlenmektedir.

2.3 Konu Hakkında Mevzuat Hükümleri

Kanununun 10'uncu maddesi ile isteklilerin ihalelerde sunmaları gereken iş deneyim belgelerinin, kamu veya özel sektöre yapılan taahhütlerin bedel içeren bir sözleşme ve ihale konusu iş ve benzer işler kapsamında düzenlenmesi gerektiği hükümlenmiştir. Bu kapsamda, ihalelerde isteklilerce;

- a) Son onbeş yıl içinde geçici kabulü yapılan yapım işleri ile kabul işlemleri tamamlanan yapımla ilgili hizmet işleriyle ilgili deneyimi gösteren belgeler,
- b) Son onbeş yıl içinde geçici kabulü yapılan yapım işleri ile kabul işlemleri tamamlanan yapımla ilgili hizmet işlerinde sözleşme bedelinin en az % 80'i oranında denetlenen ya da yönetilen işlerle ilgili deneyimi gösteren belgeler,

c) Devam eden yapım ve yapımla ilgili hizmet işlerinde; ilk sözleşme bedelinin tamamlanması şartıyla, son onbeş yıl içinde gerçekleşme oranı toplam sözleşme bedelinin en az % 80'ine ulaşan ve kusursuz olarak gerçekleştirilen, denetlenen veya yönetilen işlerle ilgili deneyimi gösteren belgeler,

d) Devredilen işlerde sözleşme bedelinin en az % 80'inin tamamlanması şartıyla, son onbeş yıl içinde geçici kabulü yapılan yapım işleri ile kabul işlemleri tamamlanan yapımla ilgili hizmet işleri ve son beş yıl içinde kabul işlemleri tamamlanan mal ve hizmet alımlarıyla ilgili deneyimi gösteren belgeler sunulabilir (Anonim, 2002).

Ayrıca, iş deneyim belgelerinin başvuru, düzenleme, tutarlarının tespiti ve güncellenmesi ile ihalelerde değerlendirilmesine ait esaslar, Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin 43 ile 51'inci maddeleri arasında hüküm altına alınmıştır.

3. İŞ DENEYİM BELGELERİNE AİT ESASLAR

3.1 Belge Düzenleme Esasları

İş deneyim belgelerinin düzenleme esasları, *Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği (2009)*'nin ilgili maddeleri ile belirlenmiştir. İş deneyim belgeleri, yapım işine esas olarak düzenlenerek karşılıklı imza altına alınan ve bedel içeren sözleşmelere dayalı olmak koşuluyla;

a) Kamu İhale Kanuna tabi kurum ve kuruluşlar ile kanun kapsamı dışındaki diğer kamu kurum ve kuruluşlarına,

b) Gerçek kişilere veya yukarıda belirtilenler dışında tüzel kişilere gerçekleştirilen işler için düzenlenmektedir.

İş deneyim belgeleri; (a) maddesinde belirtilen iş kapsamında iş sahibi tarafından düzenlenip sözleşmeyi yapan yetkili makamca onaylanır, (b) maddesinde belirtilen

işler kapsamında ise belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde belediye tarafından düzenlenip belediye başkanı veya yetkili birim amirince, organize sanayi bölgeleri yetki alanındaki yerlerde organize sanayi bölgesi müdürlüğü tarafından düzenlenip yönetim kurulu kararı uyarınca yönetim kurulu başkanınca, serbest bölge yetki alanı içerisinde serbest bölge müdürlüklerince düzenlenip serbest bölge müdürünce onaylanır.

Eğer, iş deneyim belgesi düzenlemeye yetkili kurum veya kuruluşun hukuki varlığı sona ermiş ise, bu kurum veya kuruluşa daha önce taahhüt edilerek gerçekleştirilmesine rağmen iş deneyim belgesi alınmayan işler için, bu kurum veya kuruluşların yürüttüğü hizmetlerin devredildiği kamu kurum ve kuruluşları ile hukuki varlığı sona eren kurum veya söz konusu kurum veya kuruluşun hukuki varlığı sona ermeden önce bağlı, ilgili veya ilişkili bulunduğu kamu kurum veya kuruluşuna başvuruda bulunulur. İş deneyim belgeleri;

a) geçici kabulü yapılmış işlerde yüklenicilere “*yüklenici iş bitirme belgesi*”, ihale eden idareye taahhütte bulunmuş yüklenici ile bedel içeren bir sözleşme kapsamında taahhüt veren ve taahhüdün bitirilmesi halinde alt yüklenicilere “*alt yüklenici iş bitirme belgesi*”, sözleşme bedelinin %80'i oranında denetleme ve yönetme görevinde bulunan mimar veya mühendisler “*iş denetleme belgesi*” ve “*iş yönetme belgesi*”,

b) devam eden işlerde sözleşme bedelinin %80'ine ulaşılması durumunda yüklenicilere “*yüklenici iş durum belgesi*”, denetleme ve yönetme görevinde bulunan mimar veya mühendisler “*iş denetleme belgesi*” ve “*iş yönetme belgesi*” şeklinde düzenlenir (Anonim, 2009).

İş denetleme belgesi, iş deneyim belgesi düzenlemeye yetkili kurum ve kuruluşlar adına denetleme görevini icra eden kontrol mühendisi, şantiye mühendisi ve kontrol şefi adına düzenlenmektedir. İş deneyim belgesi

düzenlemeye yetkili kurum veya kuruluşlarda görevlendirme yazısına veya idari göreve istinaden görevde bulunan idareciler adına “iş yönetme belgesi” düzenlenmektedir.

Ayrıca, Kamu İhale Genel Tebliği'nin 41.2 maddesine göre alt yükleniciler adına iş deneyim belgesi düzenlenebilmesi için, ilgili alt yüklenicinin idarenin onayıyla ihale konusu işin ifasında görev almış olması zorunluluğu mevcuttur. Aksi takdirde, alt yüklenici adına iş deneyim belgesi düzenlenemez (Anonim, 2009).

3.2 İş Deneyim Tutarının Belirlenmesi

İlgili idarelerce düzenlenen iş deneyim belgelerinde belirtilen belge tutarı, iş kapsamında düzenlenen hakedişler ile ödenen fiyat farkları hariç, varsa yasal artışlar dâhil olmak suretiyle hakedişlerdeki sözleşme fiyatları ile yapılan işin tutarı üzerinden belirlenir. Bu tutar, belgeye herhangi bir güncelleştirmeye tabi tutulmaksızın işlenmektedir. Yönetmeliğin 44'üncü maddesinde sözleşme bedelinden daha düşük bir bedelle tamamlanan işler için bu bedel üzerinden işlem yapılacağı belirtilmektedir.

Ayrıca, kat veya arsa karşılığı inşaat işlerine ilişkin düzenlenecek iş deneyim belgeleri hakkında hüküm, yönetmeliğin 46'ncı maddesinin 6'ncı bendinde belirtilmektedir. Bu durumda, kat veya arsa karşılığı olarak özel sektör müteahhitlerinin tamamladığı işler kapsamında ilgili belediyelerce düzenlenen iş deneyim belgelerinin tutarı, yapı ruhsatına esas toplam inşaat alanı ile her yıl güncellenerek Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na yayımlanan “Mimarlık ve Mühendislik Hizmet Bedellerinin Hesabında Kullanılacak Yapı Yaklaşık Birim Maliyetleri Hakkında Tebliğ”de inşaat sınıfına ve grubuna göre belirlenen yapı birim maliyetinin çarpılması suretiyle hesaplanan bedelin %60'ı olarak belirtilir. Diğer bir deyişle, belge tutarı ilgili belediyelerce düzenlenen yapı ruhsatının “yapı ile ilgili özellikler” bölümünde yer alan bina değerinin %60'ı olarak düzenlenir.

3.3 İhalelerde İş Deneyim Belgelerinin Değerlendirilmesi

İhalelerde sunulan iş deneyim belgeleri Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin 48'inci maddesi ile belgenin verildiği işe ait uygulama tekniği, belgenin geçerlilik süresi ve belge tutarının belirlenmesi hususlarına göre değerlendirilmektedir.

İhalelerde, ihale ilanı ve idari şartnamelerde belirtilen benzer iş gruplarında bulunan ve tek sözleşmeye bağlanan işlere ait iş deneyim belgeleri dikkate alınmaktadır. Yönetmelik hükümlerine göre tüm iş deneyim belgelerinin geçerlilik süresi, belgeye konu işin geçici kabul tarihinin (iş bitirme-yönetme-denetleme belgeleri) veya toplam sözleşme bedelinin en az %80'ine ulaştığı tarihin (iş durum belgesi) ihalenin ilk ilan veya davet tarihinden geriye doğru son onbeş yıldır.

Yüklenici ve alt yükleniciler adına düzenlenmiş iş bitirme ve iş durumu belgelerinin *belge tutarlarının tamamı*, denetim veya yönetim faaliyetleri nedeniyle alınan iş yönetme ve iş denetleme belgelerinin *belge tutarlarının beşte bir oranı* dikkate alınmaktadır.

İş deneyimi belgesi olarak mezuniyet belgeleri sunulması durumunda; iş deneyimi bulunmayan mühendis veya mimarların onbeş yılı geçmemek kaydıyla, iş deneyimi bulunan mühendis veya mimarların onbeş yıllık sınırlamaya tabi olmaksızın mezuniyetlerinden sonra geçen her yıl için Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinde belirtilen tutar kadar benzer iş deneyimi olarak değerlendirmeye tabi tutulur (Anonim, 2009).

Aynı zamanda, Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin 48'inci maddesine göre isteklilerin mesleki ve teknik yeterlilikleri, birden fazla iş deneyim belgesi toplanarak değerlendirilemez. Bu doğrultuda, mezuniyet belgeleri için 4734 sayılı Kanunun

62'nci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi uyarınca hesaplanan iş deneyim tutarları, iş deneyim (iş bitirme, iş durum, iş denetleme ve iş yönetme) belge tutarları ile toplanması suretiyle oluşacak tutar üzerinden değerlendirme yapılamaz (Anonim, 2009).

3.4 Yapım İşlerinde Benzer İş Grupları

11.06.2011 tarih ve 27961 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Yapım İşleri Benzer İş Grupları Tebliği", 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki yapım işleri ihalelerinde, idareler tarafından işin niteliğine uygun benzer iş belirlenebilmesi amacıyla oluşturulmuştur (Anonim, 2011). Tebliğ kapsamında, altyapı, üstyapı, sıhhi ve mekanik tesisat, elektrik işleri ile elektronik ve iletişim işleri olmak üzere beş ana sınıf mevcuttur.

Yapım işleri ihalelerinde tip idari şartnamenin 7.6 maddesinde, benzer iş olarak kabul edilecek işler belirtilmekte olup iş deneyim belgesi yerine mezuniyet belgelerini sunarak ihaleye girecek olan mühendis ve mimarlar için hangi mühendislik veya mimarlık bölümlerinin ihale konusu iş veya benzer işlerden sayılacağı da ifade edilmektedir (Anonim, 2009).

3.5 Belgelerin EKAP Üzerinden Düzenlenmesi

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin Ek Madde 1 (07.06.2014 tarih ve 29023 sayılı Resmi Gazete ile yürürlüğe giren) ile 31.08.2014 tarihinden sonra düzenlenecek olan iş deneyim belgelerinin EKAP üzerinden düzenlenerek kayıt edilmesi zorunluluğu getirilmiştir. Aksi takdirde, bu belgelerin ilanı veya duyurusu 01.07.2016 tarihinden sonra yapılan ihalelerde kullanılamayacağı hükmü getirilmiştir. Kamu İhale Genel Tebliği'nin 30.8 maddesine göre, istekliler daha önceden aldıkları iş deneyim belgelerini 01.07.2016 tarihinden önce belgeyi düzenleyen idareye başvuruda bulunarak EKAP üzerinden kayıt altına alınarak yeniden düzenlenmesi

talebinde bulunması gerekmektedir (Anonim, 2009).

4. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Yürürlüğe girdiği 2002 yılından itibaren birçok kez değişikliğe uğramış Kamu İhale Kanunu ve bu değişikliklere istinaden yeniden düzenlenen yönetmelik ve tebliğler oldukça karmaşık bir hali almıştır. Özellikle iş deneyim belgelerinin ihalelerde değerlendirilmesi hakkında Kamu İhale Kurulu'na birçok başvuru yapılmaktadır. İstekliler ile idareler arasında iş deneyim belgelerinin tutarı, düzenlenme esasları ve kullanımı hakkında ihtilaflar mevcuttur.

Kamu İhale Kanununun 10'uncu maddesinde "İş bitirme, yönetim veya denetim suretiyle elde edilecek belgeler, belge sahibi kişi veya kuruluşların dışındaki istekliler tarafından kullanılamaz, belgeler devredilemez, kiraya verilemez ve satılamaz. Bu belge sahiplerinin kuracakları veya ortak olacakları tüzel kişiliklerin ihaleye girebilmesinde en az bir yıldır tüzel kişiliğin yarısından fazla hissesine sahip olmaları, her ihalede bu oranın aranması ve teminat süresince bu oranın muhafaza edilmesi zorunludur" hükmü bulunmaktadır. Bu hüküm ile inşaat alanında faaliyet göstermek isteyen ve daha önce inşaat işlerinde faaliyeti bulunmayan şirketlerin, iş deneyim belgesine sahip gerçek kişileri, kâğıt üzerinde 1 yıl boyunca % 51 oranında ortak gibi göstererek yapım işleri ihalelerine katılımının önü açılmıştır (Solak, 2013).

İhale mevzuatında, gerçek kişilerin yapım işleri dahilinde elde ettikleri iş deneyim belgelerini kullanarak diğer şirketlere ortak olmaları durumunda, bu belgelerin ihalelere sunulması halinde belli bir oranının kullanılmasına dair düzenleme yapılabilir.

Kamu ihale mevzuatı, birçok kanun ve yönetmelik ile bağlantılı olup alt mevzuatları ile birlikte oldukça karmaşık bir durumdadır. Özellikle, iş deneyim belgelerinin mevzuat hükümleri karmaşık durumdadır. İsteklilerin ve ihale komisyonlarının kullanımına açık, iş

deneyim belgeleri ile ihalelerde sunulması gereken diğer belgelerin doğruluğunu ve geçerliliğini görebileceği elektronik bir sistem oluşturulabilir. Bu sistem, hem isteklilere kolaylık sağlayabilir hem de ihale komisyonlarını uzun süren doğrulama ve inceleme işlemlerinden kurtarabilir. Aynı zamanda, bu sistem ile birlikte 4734 sayılı kanunun saydamlık ve kamuoyu denetimi gibi ilkelerine dönük çalışma sağlanabilir.

Yıldırım İmamoğlu ve Özbilgin, çalışmalarında Avrupa Birliği ve Güney Kore’de kullanılan elektronik ihale sürecini incelemişlerdir. Güney Kore’de uygulanan elektronik ihale modeli ile idareler ve istekliler arasında doküman değişimine imkan veren elektronik veri değişiminin sağlandığı, bu modelin her zaman ve her yerde bulunan bir hizmet niteliği kazandığı, hatta mobil araçlarla dahi ihalelere ilişkin arama yapma ve ihalelere katılımın mümkün olduğu belirtilerek, birlikte çalışabilirlik temelli sadece kamu kurumlarını değil aynı zamanda tedarikçileri de kapsayan bir model önerisinde bulunmuştur (Yıldırım İmamoğlu ve Özbilgin, 2012). Kamu İhale Kurumu’nun ülkemizde de elektronik ihale modeli uygulamaları üzerine çalışma yaptığı bilinmektedir. Bu çalışma kapsamında, idarelerce ihale öncesi düzenlenmesi gereken ihale ilan, idari şartname, sözleşme tasarısı vb. belgelerin oluşturulmasını sağlayan EKAP sistemine mevzuatta yapılan son düzenleme ile iş deneyim belgelerinin kaydedilmesi sağlanmıştır. Bunun yanısıra, EKAP sistemi ile ihalelerde sunulması gereken belgeleri düzenlemekle sorumlu diğer kurum ve kuruluşları işlemlerinin de (oda kayıt belgeleri, teminat mektupları, banka referansları vb.) elektronik ortama geçirilmesi suretiyle bütünleşik bir sistem oluşturulması amaçlanmalıdır.

KAYNAKLAR

Anonim, 2002. 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu, 65s., Ankara.

Anonim, 2009. Kamu İhale Genel Tebliği, Kamu İhale Kurumu, 117s., Ankara.

Anonim, 2009. Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği, Kamu İhale Kurumu, 52s., Ankara.

Anonim, 2011. Yapım İşlerinde Benzer İş Grupları Tebliği, Kamu İhale Kurumu, 6s., Ankara.

Gül, H., 2010. Türk Kamu Alımları Sisteminde Kamu İhale Kurumu’nun Yeri ve Artan Önemi. Dış Denetim Dergisi, 2, 5-11.

Solak, A., 2013. Yapım İhalelerinde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri. KSÜ Mühendislik Bilimleri Dergisi, 16(2), 13-21.

Yıldırım İmamoğlu, M. ve Özbilgin, İ. G., 2012. Türkiye’de Elektronik Kamu İhale Sisteminde Kurumsal Yönetim Ve Birlikte Çalışabilirliğin Önemi. Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi, 6(1), 20-34.